

VUvereniging NIEUWS DECEMBER 2022

VUVERENIGING

Nieuwe subsidieprojecten 2023: van studiecafé tot beweegcultuur

Ook in 2023 gaan we weer ruim een miljoen euro besteden aan beurzen en subsidies die een bijdrage leveren aan maatschappelijk betrokken wetenschap, patiëntenzorg met een menselijke maat, goed onderwijs voor iedereen en een verantwoordelijke academische houding. Een kleine greep: de inrichting van een laagdrempelig studiecafé, het veranderen van de beweegcultuur bij de VU, het

ontwikkelen van gespreksmethoden voor patiënten met slokdarmkanker, restauratie van VU-maquettes en bewustwording en verbetering van onderzoekscultuur. Vele mooie projecten die niet regulier gefinancierd worden kunnen door subsidie van start in het nieuwe jaar. [Half januari worden de nieuwe subsidieprojecten op \[www.vuvereniging.nl/wijsteunen\]\(https://www.vuvereniging.nl/wijsteunen\) gepubliceerd.](https://www.vuvereniging.nl/wijsteunen)

Bestuur VUvereniging vanaf 1 januari weer voltallig

De afgelopen maanden heeft vice-voorzitter en penningmeester Antoinette Ingwersen het voorzitterschap van de VUvereniging waargenomen. Op 1 januari 2023 is het bestuur weer compleet: Peter Bommel, alumnus, verenigingslid en voormalig CEO van Deloitte, is tijdens de Ledenraad op 19 november benoemd tot voorzitter. Daarnaast is Päivi Reckman, alumna, verenigingslid en voormalig voorzitter van de Universitaire Studentenraad, gevraagd zitting te nemen als gastlid van het Bestuur. [Zie de interviews met Peter en Päivi verderop in deze nieuwsbrief.](#)

Vertraagde verzending

Het is mogelijk dat door eindejaarsdrukke deze nieuwsbrief niet tijdig bezorgd wordt. We vragen hiervoor uw begrip.

FOTO: BABET HOGERVORST

De VUvereniging mag zich meer laten zien

Waarmee slaan we een brug tussen wetenschap en maatschappij? Wat kan je als vereniging bieden aan alumni? Hoe bereiken we studenten? Peter Bommel heeft zich voorgenomen om deze vragen actueel te houden en zich in te zetten voor een bloeiende vereniging. Hij neemt per 1 januari 2023 het voorzitterschap over van Antoinette Ingwersen.

“Ik ben niet van plan voor mijn zeventigste te stoppen met werken”

Wat is je verbinding met de VU?

“Allereerst kom ik uit een gezin waar vroeger ook het VU-busje stond. In 1979 kwam ik studeren aan de VU. Oude stijl, dus eerst kandidaats economie en daarna bedrijfseconomie doctoraal. Afgestudeerd in 1986, en daarna nog drie jaar postdoctoraal een accountantsopleiding, ook aan de VU. Van 2000 tot 2006 ben ik docent aan de accountantsopleiding geweest en ook ben ik de afgelopen 8 jaar voorzitter van het curatorium van de

accountantsopleiding geweest. Als CEO van Deloitte was ik de buurman van de VU en werkten we samen op allerlei projecten. En last but not least is mijn vader op latere leeftijd gepromoveerd in de Theologie en mocht ik als paranimf optreden bij zijn promotie, een bijzondere gebeurtenis.”

Bij Deloitte ben je CEO geweest. Wat neem je daarvan mee naar de VUvereniging?

“Ik denk aan de Deloitte Impact Foundation, een stichting waar innovatieve projecten met een maatschappelijke impact werden uitgevoerd. Werknemers mochten daar een deel van hun werktijd aan spenderen en ook zelf met voorstellen komen. Zo hebben we samengewerkt met de Ocean Cleanup van Boyan Slat en grote

“Het is belangrijk dat je met onderwerpen aan de slag bent die jonge mensen aanspreken”

projecten voor het Rode Kruis gedaan. En natuurlijk het project waarmee Alice de zorgrobot is ontwikkeld. Een geweldig initiatief, waarbij artificiële intelligentie en robotisering een grote rol speelden. De VU had de kennis over onder meer robotisering, menselijke interactie en psychologie en Deloitte deed onder meer prototyping en projectmanagement. Om die kennis over te brengen in een robot die gesprekken kan voeren, dat is geweldig. Die samenwerking was een hele goede combinatie.”

Maatschappelijke valorisatie staat dus hoog op je lijst?

“Als je het hebt over de brug bouwen tussen maatschappij en wetenschap, dan zie je dat dat samenkomt in zo'n project als de zorgrobot. Samenwerking en innovatie met maatschappelijke impact met, in dit voorbeeld, als doel eenzame ouderen te helpen. Als we dat soort dingen zouden kunnen doen vanuit de VU, gestimuleerd en deels gesubsidieerd door de VUvereniging, dan leveren we met elkaar een positieve bijdrage aan een betere wereld. Daarnaast is het belangrijk dat je met onderwerpen aan de slag bent die jonge mensen aanspreken en daarmee ook een basis legt voor het werven van nieuwe leden. En we hebben de StartHub hier, een geweldig initiatief, waarmee we als vereniging een bijdrage kunnen leveren aan innovatieve projecten met een maatschappelijke impact.”

Allemaal ideeën die voor profilering kunnen zorgen

“Ja, maar daar hebben we natuurlijk ook de Commissie Meerjarenplan voor. Die zijn nu aan de slag om voor de komende jaren de agenda op dat gebied te bepalen. Dat zal in het eerste kwartaal van 2023 veel aandacht krijgen, zodat we met elkaar de richting kunnen vaststellen die we willen gaan.”

Waar denk je nu aan qua richting?

“Ledenwerving zou je op een meer digitale manier moeten aanpakken. De VUvereniging mag zich misschien ook wat meer laten zien, bijvoorbeeld in Ad Valvas en met een vaste plek in de nieuwsbrieven van de VU. We hebben daar ook mensen voor nodig die kunnen uitleggen waar de VUvereniging voor staat. En waarom je daar als student bijvoorbeeld lid van moet worden, vooral als je de universiteit gaat verlaten. Daar moet een reden voor zijn. Een uitnodigingen voor evenementen, korting voor het Déjà VU Festival, een jaarlijkse alumni borrel, een interessant netwerk bieden voor net afgestudeerde sollicitanten. Misschien kunnen we daarbij zelfs denken aan loopbaancoaches, specifiek gericht op eerste-generatiestudenten die niet van huis uit een netwerk meekrijgen. Dat is misschien niet de hoofdtaak van de VUvereniging, maar we zouden daar toch iets moois kunnen betekenen.”

Je bent nu 61, tel daar vier jaar bij op en de oude pensioenleeftijd is in het vizier

“Neem nou mijn vader. Hij begon Theologie te studeren op zijn 58e, is nu 90 en heeft meer dan dertig theologische boeken geschreven. Ik ben niet van plan voor mijn zeventigste te stoppen met werken. Ik heb nog veel energie en ben actief in allerlei gremia. Ik heb er echt zin in om een mooie bijdrage te leveren aan de VUvereniging en daarmee aan mijn alma mater die ik een zeer warm hart toedraag.”

Schenking foto-album VU verpleegsters-school

Verpleegsters in opleiding voor het in aanbouw zijnde VU-ziekenhuis vielen op door hun keurige uniforms en werden in het land 'VU-girls' genoemd. Een stukje geschiedenis dat onlangs met de schenking van een foto-album naar boven kwam. Mevrouw J.E. van Soest, destijds klasselerares van de VU-girls, schonk aan de VU haar album uit de beginjaren, 1960-1965, van de VU-verpleegstersschool.

[Universiteitshistoricus Ab Flipse sprak naar aanleiding van deze schenking met mw. Van Soest, nu 96 jaar oud. Lees het interview: \[bit.ly/vuverpleegsters\]\(https://bit.ly/vuverpleegsters\)](#)

VUvereniging ondersteunt vele projecten. We lichten er in elke nieuwsbrief een toe.

Het slavernijverleden werkt door in het heden

De discussie over het Nederlandse slavernijverleden is actueler dan ooit. Dag na dag is er berichtgeving over officiële excuses, wanneer die hadden moeten worden gegeven, door wie, en niet in de laatste plaats: wie daarbij betrokken zijn, of zouden moeten zijn. Samen met zeven anderen onderzoekt Guno Jones de juridische slavernijgeschiedenis van Nederland. Om rechterlijke uitspraken en juridische legitimatie in kaart te brengen die bij slavernij een rol speelden.

Wat doet een antropoloog bij de Faculteit Rechtsgeleerdheid?

Nadat ik afstudeerde heb ik me in mijn onderzoek vaak tussen verschillende disciplines bewogen. Het is vooral hoe het gelopen is, ik heb dat niet van tevoren bedacht. Ik ben in zekere zin ook op een interdisciplinair onderwerp gepromoveerd, bij Rechtsgeleerdheid. Ik ben geïnteresseerd in bepaalde onderwerpen en probeer vanuit verschillende invalshoeken naar een bepaald vraagstuk te kijken. Ik vind het zinvol om vraagstukken holistisch te benaderen.

Wat doen jullie met dit project?

We maken een overzicht van diverse aspecten van het slavernijverleden en we nodigen mensen uit, juristen en niet-juristen, om te reflecteren over zaken die voor de koloniale of Nederlandse rechter gebracht zijn. Het kan gaan over verovering en onteigening

“Er is nooit een begin gemaakt van herstel”

van grond van de inheemse bevolking. Of mobiliteit; dat gaat over slavenhandel en contractarbeid. Het regime op de plantages, de strijd voor vrijheid, of het betwisten van de vrijheid van mensen. Soms omdat ze in Nederland hebben verbleven, waar slavernij was afgeschaft, of doordat een slavenhouder in zijn testament vrijheid schonk aan tot slaafgemaakten. Maar ook de uitbuiting van contractarbeiders en de doorwerking van slavernij hebben onze aandacht.

Wat houdt jou bezig met betrekking tot het slavernijverleden?

Ik ben vooral geïnteresseerd in verschuivingen in de publieke omgang met het slavernijverleden. Je ziet daarbij hoe mensen de verwevenheid van Nederlandse geschiedenis met kolonialisme en slavernij benadrukken. Vervolgens zie je ook hoe deze visie op Nederlandse geschiedenis door rechtspopulistische stromingen betwist wordt. Deze dynamiek gaat ook om de vraag wie er bij de imaginaire nationale gemeenschap horen en wie niet.

Hoe kijk je aan tegen de huidige discussies over excuses?

Dat het nu op de agenda staat is in belangrijke mate het gevolg van

jarenlang activisme. Mensen die vanuit organisaties aandacht vroegen voor dit onderwerp en daarvoor geridiculiseerd zijn.

De onzorgvuldigheid van het huidige proces is bijna een soort retro-actieve symbolische degradatie van de mensen die toen slaaf gemaakt waren. Wat ik mis is de zorgvuldigheid en tenminste een ambitie om in de omgang met het onderwerp een radicale gelijkwaardigheid na te streven. Met gesprekspartners die je serieus neemt en dat je je probeert te verplaatsen in de agenda van die gesprekspartners. Nu lijkt het of men het onderwerp probeert af te raffelen, door te duwen. Het proces is helaas wederom een uitdrukking van hiërarchische verhoudingen.

Hoe leg je uit dat de pijn van het verleden nog steeds doorwerkt in huidige generaties?

Er zijn veel studies gedaan die duidelijk maken dat er intergenerationele overdracht is, en dat die ook geactualiseerd wordt in hedendaagse vormen van uitsluiting. Als er, in de ideale wereld, een grondige verwerking was geweest van de slavernij en het herstellen daarvan, dan zou het een ander verhaal zijn. Maar in plaats daarvan zag je wie er gecompenseerd werden: de slaafeigenaren. Het hele idee van herstel voor de tot slaafgemaakten en hun nazaten is toen van tafel geveegd. Terwijl de erfenissen van die ongelijke behandeling wel doorgingen. Het geracialiseerde wereldbeeld dat verweven was met kolonialisme en slavernij is ook voortgezet. Er is nooit een begin gemaakt met herstel. Natuurlijk, de tot slaafgemaakten werden vrij, maar men vergeet nog wel eens dat alle elementen die bij die vrijheid horen bevochten moesten worden. Activisme is altijd nodig geweest om burgerschap en formele gelijkheid substantie te geven.

“De ecologische destructie vloeit in een belangrijke mate voort uit het kapitalisme, wat op zijn beurt voor een groot deel bepaald is door slavernij en uitbuiting van arbeiders”

En het werkt nog steeds door. Kijk naar een wetsvoorstel van enkele jaren geleden dat ertoe strekte om de vrije vestiging van Antilliaanse Nederlanders in Nederland te beëindigen. Daar werd onderscheid gemaakt tussen zogenaamde Europese en Antilliaanse Nederlanders op die eilanden. Dat is een continuering van een koloniale logica. Naar dat soort zaken kijken we ook binnen dit project over juridische slavernijgeschiedenis.

Die doorwerking van dat verleden gaat dus ver?

We zien een continuïteit van een geracialiseerd kapitalistisch systeem. Als je daar over doordenkt, dan kom je uit bij hedendaagse vormen van ongelijkheid maar ook de ecologische crisis. Er is een relatie tussen moderne arbeid, kapitalisme en de ellende die mensen daarvan ondervinden, maar ook de ellende die dat betekent voor de ecologie. Het is belangrijk om alert te zijn op hedendaagse vormen van uitbuiting, zelfs onder condities van formele gelijkheid. De ecologische destructie vloeit in een belangrijke mate voort uit het kapitalisme, wat op zijn beurt voor een groot deel bepaald is door slavernij en uitbuiting van arbeiders.

De manier van leven zoals we die nu kennen, met bijvoorbeeld eigendom van enorme lappen grond, zijn we geneigd als vanzelfsprekend te zien. In

het overgrote deel van de geschiedenis van de mensheid was er sprake van communaal bezit. We hebben een nieuwe relatie met onze omgeving en het niet-menselijk leven die samenhangt met kolonialisme, slavernij en de opkomst van het kapitalisme. Dit gaat overigens niet specifiek over ons project, maar heeft wel mijn belangstelling. Je kunt het ook doortrekken naar de neo-liberalisering van onze universiteit. De meetlat waarlangs we gelegd worden is er een van kwantificering. Het is een cultuur die ooit is ontstaan en die zich nog steeds doet gelden. De nadruk ligt nog steeds op sneller en meer, terwijl we in plaats daarvan moeten vertragen willen we tot een de-koloniale samenleving komen.

Door het analyseren van rechterlijke uitspraken en juridische legitimatie die bij slavernij en contractarbeid een rol speelden hoopt het project een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke en wetenschappelijke discussies van vandaag.

Het project is een samenwerking van de Faculteiten Rechtsgeleerdheid en Geesteswetenschappen.

Medewerkers: Joraline van Engelen, Betty de Hart, Dienke Hondius, Guno Jones, Nawal Mustafa, Thomas Spijkerboer, Wouter Veraart, Eurydice Wit.

Benoem waar je voor staat en wat je wilt bereiken

Per 1 januari 2023 treedt Päivi Reckman als gastlid toe tot het bestuur van de VUvereniging. Veel mensen kennen haar als voormalig voorzitter van de Universitaire Studentenraad. Waarom onderneemt zij deze stap binnen de VUvereniging? Tijd voor een gesprekje.

Wat heb je gestudeerd?

“Eerst heb ik de bachelor Gezondheid en Leven gedaan, vervolgens een tussenjaar genomen voor de Studentenraad en toen de research master Global Health afgerond.”

Wat word je dan?

“Het werkveld is heel breed. Het lijkt erg op Public Health, gezondheids-wetenschappen, maar dan met een iets bredere aanpak. Naast dat je kijkt naar de zorg kijk je ook naar het zorgsysteem, de politiek en cultuur die daar invloed op hebben. Ik werk nu bij het RIVM als wetenschappelijk medewerker. Ik houd me vooral bezig met preventiethema's, zoals leefstijl, roken en alcohol, maar bijvoorbeeld ook met valpreventie. Wij kijken hoe landelijk beleid in regio's tot uitvoering komt en naar de integrale samenwerking die daarbij komt kijken, bijvoorbeeld tussen gemeente en zorgverzekeraar.”

“Bij de VUvereniging kan je een brug slaan tussen maatschappij en universiteit”

Hoe ben je bij de VUvereniging gekomen?

“Bij de Studentenraad kreeg ik een beter beeld van wat de VUvereniging is. Dat het een onafhankelijke positie heeft en zich onder andere bezighoudt met identiteit. Ik ben toen wel eens aangeschoven bij een ledenraadsvergadering en daar merkte ik dat er zoveel kennis is over de historie van de VU. Zaken die je als student niet meekrijgt. Na een jaar werken bij het RIVM was ik op zoek naar een nieuwe verbinding met de VU, iets waarmee ik een maatschappelijke bijdrage kan leveren. En bij de VUvereniging kan je een brug slaan tussen maatschappij en universiteit, en de evenementen die de vereniging support spraken me ook aan.”

Wat zou je willen doen?

“Ik zou me willen bezighouden met waarom je nu lid zou moeten worden. Daarin ook naar verschillende doelgroepen kijken. Als je bijvoorbeeld naar studenten kijkt, zie je dat ze complexe vraagstukken hebben; denk aan mentale gezondheid, eenzaamheid, oorlog en vrede, klimaat. De VUvereniging kan bijvoorbeeld een plek bieden om daarover in dialoog te gaan. Niet speciaal vanuit wetenschappelijk perspectief, maar vanuit waarden. Ik ging zelf als student naar lezingen en dat heeft me geïnspireerd. Je komt in

contact met medestudenten, medewerkers, je eigen universiteit. In het universitaire programma is daar niet veel aandacht voor, en ik denk dat de VUvereniging daar wel wat kan bieden.”

En alumni?

“Voor alumni kan de vereniging de verbinding met de VU zijn. Dat je samenkomt bij een inspirerende lezing of evenement. Maar ik denk ook dat er veel alumni rondlopen met goede ideeën over het maken van een maatschappelijke verbinding. Die

‘Ik schrijf om met het leven om te gaan’

FOTO: DAVID MEULENBELD

Gustaaf Peek (47) vervult dit collegejaar de rol van Vrije Schrijver aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hoe ziet hij deze rol? En wat houdt hem als schrijver bezig? Lees het interview uit VU Magazine over zijn drijfveren, de relevantie van het Marxisme, afkomst en breuk met zijn familie. [Het interview is terug te vinden op www.vumagazine.nl](http://www.vumagazine.nl). [De Vrije Schrijver wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de VUvereniging](#)

FOTO: ERIC VAN ROSSUM

“Er worden teveel dialogen vanuit feiten gestart en minder vanuit waarden en perspectieven”

kunnen een subsidieaanvraag indienen. Maar praat vooral met de doelgroepen zelf, houd een collegepraatje over de vereniging, praat met de studie- en studentenverenigingen en studentebesturen, en vraag of studenten lid zouden worden; waarom wel, waarom niet. Dat kan de sleutel zijn om mensen te interesseren.”

Er is veel te doen

“Ik denk dat je moet benoemen waar je voor staat, wat je wilt bereiken en dat dan ook actief uitvoeren. Er wordt nu

gewerkt aan een meerjarenplan, er komt weer een discussie op gang over de identiteit van de vereniging en welke rol ze in de toekomst wil pakken. We willen groter worden, meer mensen trekken, een alumnivereniging worden. Dat moet worden uitgedacht en zou over een tijdje concreet moeten worden. Maar ik ga eerst goed kennismaken met het bestuur en de ledenraad.”

Als laatste: hoe zie je de brugfunctie van de vereniging?

“Daar kunnen we nog veel bereiken. Er is best een kloof tussen de maatschappij en de universiteit, ondanks dat je denkt dat het heel toegankelijk is. Het is voor heel veel Amsterdammers een plek waar je niet komt. Letterlijk een brug te ver. Zelf ben ik opgegroeid in Zuid-Oost, en daar voelde je dat echt. Ik was de enige in mijn klas die de stap naar een middelbare school in Amsterdam Zuid nam. Dat dat bij anderen niet lukt komt omdat ze verbinding en rolmodellen missen. Ik denk dat daar de dialoog, het samenkomen van die verschillende groepen, ontzettend waardevol is. Afgelopen Dies Natalis was wetenschapscommunicatie het thema, en Hedwig te Molder gaf daar aan dat de samenleving te verwetenschappelijkt is. Er worden teveel dialogen vanuit feiten gestart en minder vanuit waarden en perspectieven. Als je wilt groeien als mens denk ik dat dat centraal moet staan, om van elkaar te leren en te zien hoe het voor een ander is.”

AGENDA

Met enige regelmaat worden er nieuwe evenementen ontwikkeld. Daarom kan het zijn dat deze agenda niet volledig is. Kijk voor het meest actuele programmaoverzicht op www.vuvereniging.nl.

26/01/2023 VU nieuwjaarsgala
16:00-17:00, aansluitend borrel
VU Hoofdgebouw, Aula, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam

23/02/2023 VU Career Day 2023
09:00 - 17:00 uur
VU Hoofdgebouw, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam

TERUGBLIK

Symposium Jan Lever en presentatie bundel

Op 10 november vond een symposium plaats ter herdenking van de 100ste geboortedag van de bioloog Jan Lever (1922-2010).

Lever was in 1950 de belangrijkste grondlegger van de Biologie aan de VU en werd bekend door zijn vernieuwende opvattingen over schepping en evolutie. De 'Jan Lever-zaal' (collegezaal D107) in het Wis- & Natuurkundegebouw was gevuld met oud-leerlingen, familie, studenten en vele andere belangstellenden. Op het symposium blikten historici, theologen en biologen terug op Levers leven en werk: Ab Flipse, Gijsbert van den Brink en Diederik Blankesteyn spraken over het denken van de jonge Lever, met name over schepping en evolutie; Nico van Straalen en Jelte Rozema blikten terug op Levers onderzoek en zijn betekenis als docent en collega; Rinny Kooy en Bert Lever spraken over respectievelijk Levers passie voor bomen en genealogisch werk.

Ten slotte reikte universiteitshistoricus Ab Flipse het eerste exemplaar van de bundel 'Jan Lever – Honderd', uit aan de 96-jarige broer van Jan Lever.

'Jan Lever – Honderd' is te bestellen via www.geheugenvandevu.nl. Het boek is te koop voor € 15,00 incl. verzend- en administratiekosten.

Tot slot van 2022

Iedereen die zich met de VUvereniging, de VU en het Amsterdam UMC op welke wijze dan ook verbonden voelt wensen wij goede Kerstdagen en een gezond en inspirerend 2023!

*Namens het Bestuur,
Antoinette Ingwersen, waarnemend voorzitter*

NIEUWSBRIEF PER E-MAIL ONTVANGEN?

Wil je deze nieuwsbrief voortaan per e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met je e-mailgegevens naar vereniging@vu.nl. Ook wanneer je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen kun je mailen naar dit adres.